

මනමේ සංස්කෘතිය අවිචාරවක් ලෙස

මනමේ නාට්‍යය පිළිබඳ ව විවිධ අය විවිධ අදහස් දැරූ බව හා දරන බව රහසක් නො වේ. අද මෙන් ම එදා ද බොහෝ දෙනා ඒ කලාත්මක නාට්‍යයක් බවට එකඟ වූ නමුත් ඉතා ටික දෙනෙක් ඒ කලාත්මක නො වන බව පැවසූ හ. එහි නැවුම්, සංගීතය ආදිය ද ඔවුන් අතින් විවේචනය කෙරිණි. ඉන් එක් අයකු වූයේ කලක් ගණිතය පිළිබඳ මහාචාර්යවරයකු වූ ඩග්ලස් අමරසේකර මහතා ය. ඔහු දැනට අවුරුදු කිහිපයකට පෙර මිය යන තෙක් ම තම අදහස් වෙනස් කර ගැනීමට අකැමැති විය.

ඩග්ලස් අමරසේකර මහතා ඇතුළු පිරිසට කලාත්මක කෘතියක් යනු විශ්ව කලාකෘතියක් විය. දේශීය කලාවක් යනුවෙන් කලාවක් තිබිය හැකි යැයි ඔවුහු විශ්වාස නො කළ හ. ඔවුන්ගේ විචාරයෙහි මිනුම් දණ්ඩ වූයේ ඊනියා විශ්ව මිනුම් දණ්ඩ ය. එහෙත් ඔවුන් ප්‍රශ්න නො කළ දෙයක් විය. එනම් ඒ විශ්ව මිනුම් දණ්ඩ යනු කවරක් ද යන්න ය. විශ්ව කලාවක්, විශ්ව විචාරයක්, විශ්ව මිනුම් දණ්ඩක් ආදී වශයෙන් විශ්ව කතාවක් ගොඩනගාගෙන තිබූ මේ මහත්වරු ඒ ඊනියා විශ්ව කතා වාස්තවික නොවන දෑ බව අමතක කළ හ.

ඒ මහත්වරුන්ගේ විශ්ව කලාව යනු අන් කිසිවක් නො ව, බටහිර කලාව බව ඔවුනට කෙඳිනක වත් අවබෝධ නො වී ය. බටහිරයන් තම කලාව, විචාර ක්‍රම ආදිය ලෝකයේ අනෙක් රටවල ජනතාවට බලයෙන් ලබා දීමෙන් පසුව ඇතැමුන්ට ඒත්තු ගන්වනු ලැබූ කරුණක් වූයේ දැනුම වාස්තවික වන බව ය. ඒ අනුව කලාව ද කලා විචාරය ද වාස්තවික විය. එපමණක් නො ව වාස්තවික වූයේ ද බටහිරයන්ගේ දැනුම ය. ආසියාවේ, අප්‍රිකාවේ හා දකුණු ඇමෙරිකාවේ බටහිර අධ්‍යාපනයක් ලැබූ අය තමන් ඒ පිළිබඳව සවිඥානික නො වී නම් බටහිර දැනුම අඩුවැඩි වශයෙන් ගත් කල එක ම හා වාස්තවික දැනුම ලෙස සැලකීමට පුරුදු වූ හ.

අප මේ ලිපි පෙළෙහි බොහෝ විට අවධාරණය කෙළේ විද්‍යාව යැයි හඳුන්වනු ලබන දැනුමෙහි ඇතැ යි කියනු ලබන වාස්තවිකත්වය ගැන ය. ඒ දැනුම ද වාස්තවික නො වන බවත් ඒ මිනිසාගේ ඉන්ද්‍රිය පද්ධතියට, මනසට හා සංස්කෘතියට සාපේක්ෂ බවත් අපි කීවෙමු. බටහිර විද්‍යාව ලෝකයේ එක ම විද්‍යාත්මක දැනුම ලෙස අද ප්‍රචලිත වී ඇත්තේත් තහවුරු කරනු ලැබ ඇත්තේත් බටහිර දේශපාලන ආධිපත්‍යයෙහිත් ඒ ආශ්‍රිත දැනුම ආධිපත්‍යයෙහිත් බල මතිමයෙන් මිස බටහිර විද්‍යාවේ ඇති භාස්කමකින් නො වේ.

එසේ වුව ද, අද මෙරට ද බොහෝ දෙනා විද්‍යාව සම්බන්ධයෙන් ගත් කල බටහිර විද්‍යාව, ඊනියා එක ම විද්‍යාව, එනම් වාස්තවික විද්‍යාව ලෙස සැලකීමට පුරුදු වී සිටිති. එහෙත් අභාවප්‍රාප්ත මහාචාර්ය අමරසේකර මහතා වැනි කිහිප දෙනකු හැරුණු විට අනෙක් බොහෝ දෙනා කලාව සම්බන්ධයෙන් ගත් කල වෙනත් මතයක සිටිති. විශේෂයෙන් ම ප්‍රාසාංගික කලා (Performingarts) නමින් හැඳින්වෙන කෙෂ්ත්‍රයෙහි බොහෝ අංශවල කලාවෙහි ඇති සාපේක්ෂතාවය බොහෝ අයට වැටහෙයි.

මනමේ නාට්‍යය බටහිර නාට්‍ය කලා මුලධර්ම උපයෝගී කරගනිමින් විචාරයට හසු කිරීමට නොහැකි බව බොහෝ දෙනාට වැටහෙයි. පෙරදිග නාට්‍ය කලාවේ අභිනව මුද්‍රා ආදිය ඒ අර්ථයෙන් බටහිර නාට්‍ය කලා විචාරයට හෝවර නො වෙයි. මගේ මතය අනුව අමරසේකර මහතා මනමේ කුමරිය වේදිකාවේ එක ම ප්‍රදේශයක රචුම් කිහිපයක් ගමන් කිරීම පවා විවේචනය කෙළේ ය. එමෙන් ම ඒ මහතා එහි සංගීතය ද විවේචනය කෙළේ ය. බටහිර සංගීතයට අනුව සිංහල සංගීතයෙහි ඇති සීමාකාරත්වය පිළිබඳ ඔහු ලිවී ය. අද ද ඒ මහතාත් සමග සමාන අදහස් දැරුවකු ඉඳහිට බටහිර ඇසින් බලා මනමේ නාට්‍ය විවේචනය කරනු දැකගත හැකි ය.

එහෙත් ඒ මත සමාජයේ තහවුරු නො වේ. බටහිර දැනුම ආධිපත්‍යයෙහි සුවච කීකරු සේවකයකු වූ මහාචාර්ය අමරසේකර මහතා බටහිර දැනුම ආධිපත්‍යයෙහි හා සංස්කෘතික යටත්විජිතවාදයෙහි ආධාරය ලැබීමෙන් පසුව ද තම මතය සමාජයෙහි ප්‍රචලිත කිරීමට නො හැකි විය. එයට ප්‍රධාන හේතුව ලෙස අපට පෙන්වුම් කළ හැක්කේ අවුරුදු දහස් ගණනක සංස්කෘතියක ජනතාවගේ ඇඟට දැනෙන දෙයක් ලෙස තහවුරු වී ඇති කලා ශිල්ප සම්බන්ධයෙන්

බටහිර සංස්කෘතික ආධිපත්‍යය පවා අසරණ වීම ය. බටහිර සංස්කෘතික ආධිපත්‍යයට අවශ්‍ය ආකාරයට සෑම දෙයක් ම වෙනස් කිරීමට ඒ ඒ රටවල ජනතාවගෙන් බහුතරය සුදානම් නැති බව මෙයින් පෙනී යයි.

මහාචාර්ය සරච්චන්ද්‍ර මහතා මනමේ නාට්‍යය නිෂ්පාදනයෙහි දී පෙරදිග නාට්‍ය කලාවෙන්, මෙරට ගැමි නාටකයන් පෝෂණය වී ඇති බව පැහැදිලි ය. ඒ මහතා සිංහල නාඩගම, විශේෂයෙන් ම එහි සමභවය ගැන පවසන අදහස් උගතුන් කිහිප දෙනෙකු විසින් වැරදි බව පෙන්වා දෙනු ලැබ ඇති නමුත් මෙහි දී බලපාන ප්‍රාදේශීය දැනුම ආධිපත්‍යය හේතුවෙන් ඒ සම්බන්ධයෙන් තවමත් බහුතරයක් පිළිගන්නේ සරච්චන්ද්‍ර මහතාගේ අදහස් ය. විශ්වවිද්‍යාලය ඔස්සේ ඒ මහතා බිහි කළ ශිෂ්‍යයන් හා ඒ ශිෂ්‍යයන්ගේ ශිෂ්‍යයන්, පරිපාලනයේ ද ආධ්‍යාපනයෙහි ද දරන ආධිපත්‍යයන් සරච්චන්ද්‍ර මහතා සිංහල නාඩගමේ සමභවය පිළිබඳ දරන අදහස් මෙරට කතෝලික බිෂොප්වරුන්ට ප්‍රියමනාප වීමත් ඒ බිෂොප්වරුන්ට බටහිර සංස්කෘතික යටත්විජිතවාදය ඔස්සේ මෙරටට ලැබෙන ආධිපත්‍යයන් මේ ප්‍රාදේශීය දැනුම ආධිපත්‍යය පසුපස වෙයි. ඒ කෙසේ වෙතත් සරච්චන්ද්‍ර මහතා මනමේ නිෂ්පාදනයෙහි දී බටහිර නාට්‍ය මූලධර්ම පසුපස නො ගියේ ය.

එහෙත් නවකතා හා කෙටිකතා සම්බන්ධයෙන් නම් ඒ එසේ නො වී ය. ඒ මහතා එහි දී මුළුමනින් ම බටහිර සාහිත්‍ය විචාරය ගුරු කොට ගත්තේ ය. බටහිරයන් ඒමට පෙර ද මෙරට නාට්‍ය කලාවක් තිබීමත් නවකතා හා කෙටිකතා නො තිබීමත් එයට ප්‍රධාන හේතුව විය හැකි ය. අනෙක් අතට අපේ සංස්කෘතියට වෙනත් සංස්කෘතියකින් යමක් අවශෝෂණය කිරීම පිළිබඳ ව මෙරට වර්තමාන උගතුන්ට පරිචයක් ද නො වේ. සරච්චන්ද්‍ර මහතා බටහිර මතිමතාන්තර අනුකරණය කළේ නවකතා හා කෙටිකතා සම්බන්ධයෙන් පමණක් නො වේ. මනමේ නාට්‍යයෙහි දී ද ඇතුළු කරනු සම්බන්ධයෙන් බටහිර අනුකරණය කිරීමට ඒ මහතා උත්සාහගෙන ඇති බව පැහැදිලි ය.

මෙහි දී අප සලකන්නේ මනමේ නාට්‍යය සම්බන්ධයෙන් දැක්වෙන විවිධ අර්ථකථන ය. එනම් නාට්‍යයෙහි කතාවස්තුව සම්බන්ධයෙන් දැක්වෙන අර්ථකථන ය. මනමේ වැනි නාට්‍යයක ඇත්තේ නාට්‍යරූපී වූ ආකෘතිය යැයි කියැවෙන්න පමණක් නො වේ. එහි කතාවස්තුවන් ද වෙයි. කතා වස්තුවට ඇතුළු වීට අන්තර්ගතය යන නම ද යොදා ගැනෙයි. කතාවස්තුව සාහිත්‍යයෙන් ලබා ගන්නකි. එහෙත් බටහිර සංස්කෘතිය වර්ධනය වන ආකාරයට අනුව නාට්‍යයෙන් හෝ සිතමාවෙන් හෝ පමණක් නො ව නවකතාවෙන් ද අන්තර්ගතය යන්න වෙනස් වීමට බොහෝ කාලයක් නො ගත වනු ඇත. අද මෙරට ඇතුළු අනුකාරකයන් මුල මැද අග නැති කතා ගැන අගක් මුලක් නැති කතා කියන්නේත්, මිලාන් කුන්දේරා නවකතා ගැන ලියා ඇති දේ තලුගසමින් වමාරා වමාරා කන්නේත් තමන්ගේ බහුලාභභාවයක් හේතු කොටගෙන නො ව, අමු ම අමු අනුකාරකත්වය හේතු කොටගෙන ය.

මහාචාර්ය සරච්චන්ද්‍ර මහතා නාට්‍ය විචාරයෙහි දී හා නිෂ්පාදනයෙහි දී පෙරදිග සම්ප්‍රදාය අනුගමනය කළ ද සාහිත්‍ය සම්බන්ධයෙන් ද උරුමයක වශයෙන් ද බටහිර අනුකරණය කෙරුණේ ය. මේ අද අප වැනි රටවල ඇති සංස්කෘතික අවචාරුව නිසා සිදු වන්නකි. විශේෂයෙන් ම උගත්තු මේ සංස්කෘතික අවචාරුවෙහි පාරිභෝගිකයෝ වෙති. එයට හේතුව බටහිර සංස්කෘතික යටත් විජිතවාදය හමුවෙහි අපට සංගත සංස්කෘතියක් නිර්මාණය කරගැනීමට නොහැකි වීම ය. බටහිර විද්‍යාවෙහි දී බටහිර අනුකරණය කරනු ලබන ආකාරයට ඇතුළු වීට බටහිර සාහිත්‍යය ද බටහිරයකු ලෙස රස විඳීමට උත්සාහ කරමින් සිංහල නාඩගමක් ද රසවිඳියි.

මේ උගතුන්ගේ ඒකාන්තීය නො වන අවචාරුව සරච්චන්ද්‍ර මහතාගේ පමණක් නො ව මාර්ටින් වික්‍රමසිංහ මහතාගේ ද දක්නට හැකි ය. එයින් අදහස් කරන්නේ එකිනෙකාගේ සංස්කෘතික අවචාරුව එකක් ම යන්න නො වේ. ඒ ඒ අයගේ සංස්කෘතික අවචාරු එකිනෙකින් වෙනස් වෙයි. ඇතුළු අවචාරුවක ලුණු වැඩි විය හැකි ය. තවත් අවචාරුවක විනාකිරී වැඩි විය හැකි ය. ඒ ඒ අවචාරු ඒ ඒ අයගේ පසුබිම රූචිකත්වය ආදී කරනු මත පදනම් වෙයි. අද ඇතුළු වූ බුද්ධාගම විද්‍යාත්මක කිරීමට උත්සාහ ගන්නේ ද ඔවුන් මේ අවචාරුව ප්‍රිය කරන බැවින් ය.

මනමේ නාට්‍යය ද සංස්කෘතික අවචාරුවකි. මා මෙසේ සඳහන් කරන විට මෙරට උගතුන් බොහෝ දෙනෙකු හා සමග උරණ වන බව මම දනිමි. එහෙත් අප අපේ අඩුපාඩුකම් ගැන කතා නො කරන්නේ නම් අපට ඉදිරියට යා හැකි නො වෙයි. මනමේ නාට්‍යය සංස්කෘතික අවචාරුවක් වන්නේ එය නාඩගම ගෙලියෙන් නිෂ්පාදනය කෙරුණ ද, එහි

අන්තර්ගතයට දෙන ලද අර්ථකථනය බටහිරින් හිඟා කනු ලැබුවක් නිසා ය. අප මනමේ කුමරියට ඇය අසරණ වීම නිසා පමණක් නො ව ඇගේ ක්‍රියාව සම්බන්ධයෙන් ද අනුකම්පා කළ යුතු ය යන්න මනමේ නාට්‍යයෙන් කියැවෙයි.

අප ඇතැම් විටුපටි නො බලා විචාරය කරන්නේ ය යන වෝදනාවක් කසිකබලේ උගතුන් විසින් කෙරෙනු දැකිය හැකි ය. උරුමයෙන් ගද දැන ගැනීමට උග සිපගන්නා අයකු නැත. අපට අවශ්‍ය වන්නේ විටුපටියක අන්තර්ගතය තේමාව ආදිය දැන ගැනීමට නම් ඒ සඳහා පෙළ කියවීම හෝ ඒ අසා දැන ගැනීම හෝ සමගින් සමස්තයක් ලෙස විටුපටි අධ්‍යයනයකින් දැරිය යුතුය (මින් කියැවෙන්නේ මේ විටුපටි අධ්‍යයනයෙන් දැරිය හැකිය යන්න නො වේ) ගැන අවබෝධයක් තිබීම ය.

අද මෙරට තමන්ගේ අනුකාරකත්වයේ නත්තත්වය අල්ලෙන් වසා ගැනීමට දැනට ඇතැම්හු තම විටුපටිවලින් කියැවෙන්න ජාතක පොතෙන් ද කියැවෙන බව සඳහන් කරති. ජාතක පොත පමණක් නො ව සමස්තයක් ලෙස ගත් කල මෙරට සාහිත්‍යය ලියැවී ඇත්තේ ජනතාවගේ පහත් සංවේගය පිණිස නිවන අරමුණු කර ගනිමිනි. කෙටියෙන් කිව හොත් අපේ සමස්ත කලා ශිල්පවල ම අරමුණ වෙයි. සිංහල බෞද්ධ සංස්කෘතියෙහි මධ්‍යයෙහි ඇත්තේ නිවන ය. බටහිර සංස්කෘතියෙහි මධ්‍යයෙහි දෙවියන් වහන්සේ ඇත. ඒ දෙවියන් වහන්සේ විශුක්ත වුව ද පවත්නා දෙයකි. එහෙත් නිවන එසේ නො වේ. නිවන යනු මේ යැයි නිර්වචනය කළ හැක්කක් නො වේ. එවැනි නිවනක් අරමුණු කරගත් සාහිත්‍යයක අපට දැනෙන රාග, ද්වේශ, මෝහ ගැන වැඩියෙන් කතා කෙරෙන්නේ ඒ අකුසල නැති කරගැනීමට උපකාර වීමට ය. ජාතක පොත, රාගය සලකන්නේ මිනිසුන්ට සසර වශයෙන් ගත් කල විපත්ගෙන දෙන්නක් ලෙස මිස පුන පුනා වර්ණනා කළ යුතු දෙයක් ලෙස නො වේ. නාලිනි ජාතකයෙහි මෙන් ම මුල්ල ධනුද්ධර ජාතකයෙහි ද අරමුණ රාගයෙහි දොස් පෙන්වීම මිස රාගාශ්‍රිත ක්‍රියාවන්ට අනුකම්පා කිරීමෙන් හෝ රාගයට අනුබල දීම නො වේ.

මහාචාර්ය නලින් ද සිල්වා